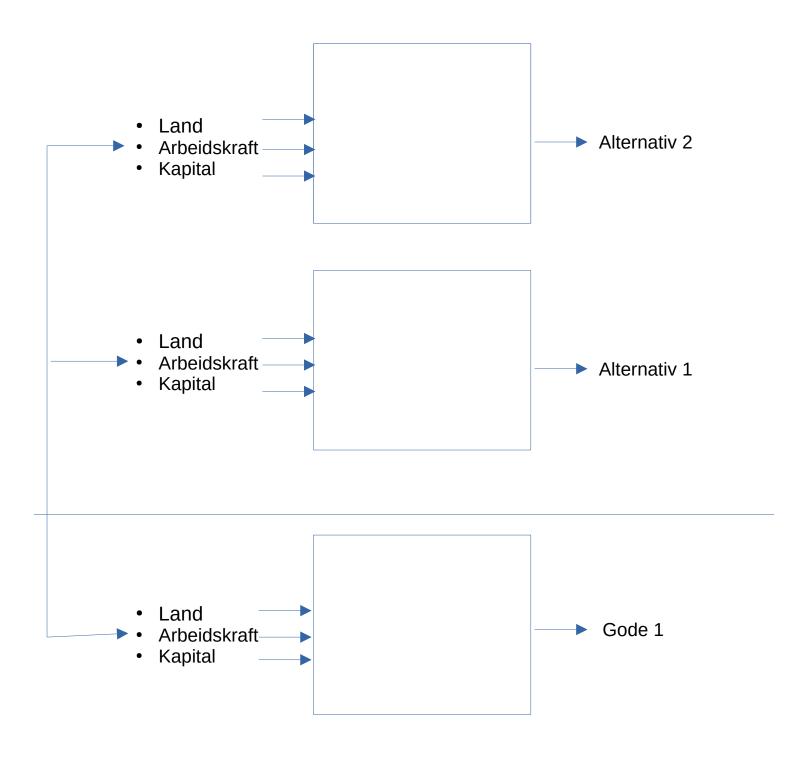
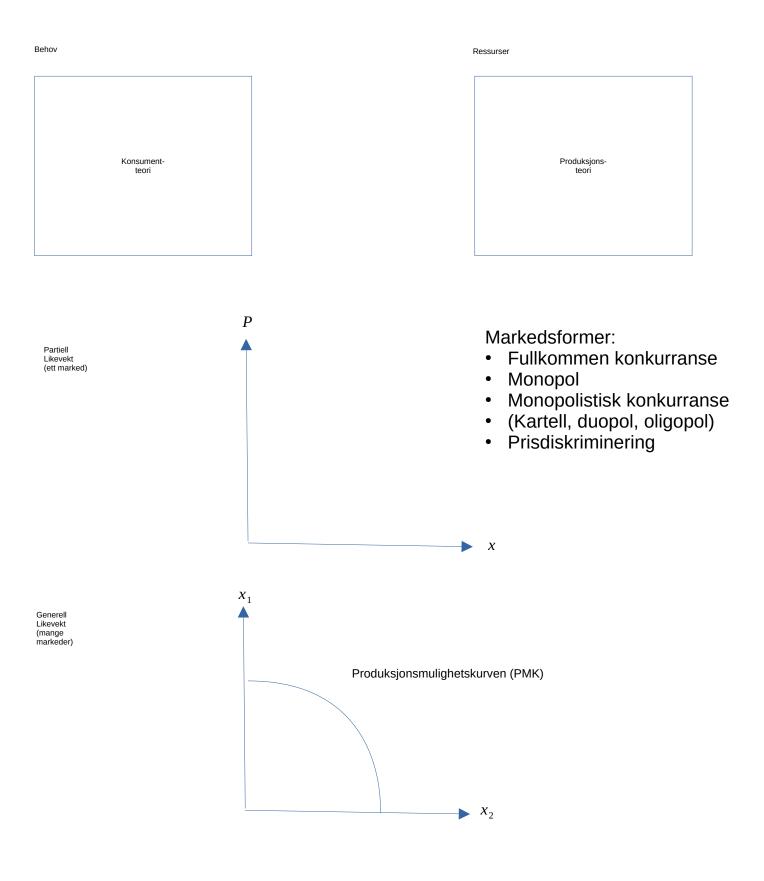
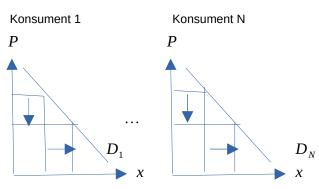
Alternativkostnad

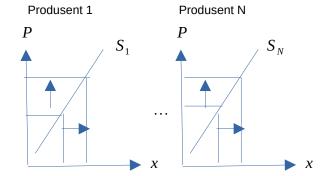

Mikroøkonomi oppbygging

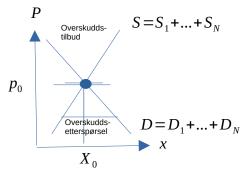

Oversikt: Markedet for fullkommen konkurranse

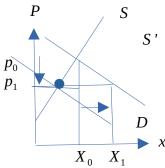

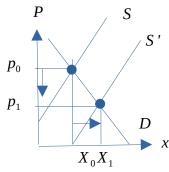
Fullkommen konkurranse

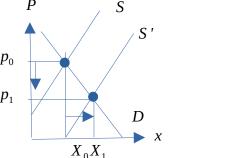

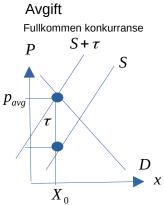
Skiftanalyse (slak etterspørselskurve)

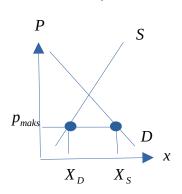
Skiftanalyse (bratt etterspørselskurve)

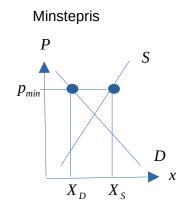

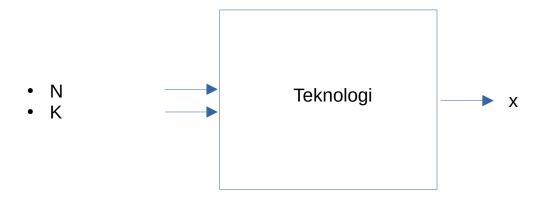
Myndighetene

Maksimalpris

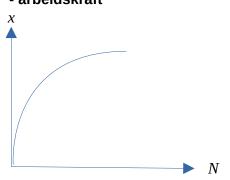
Produktfunksjonen

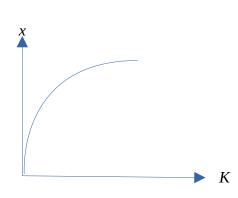

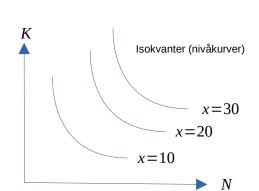
Produksjonsteori: Produksjon

Produktfunksjonen på kort sikt

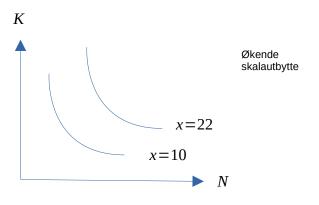
Produktfunksjonen på lang sikt

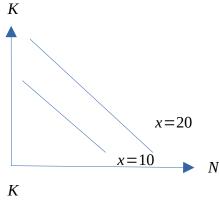
Tekniske substitusjonsmuligher

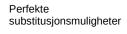
Kx = 20MTSB x = 10N

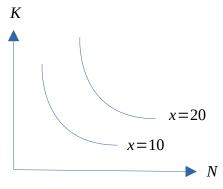

Skalaegenskaper

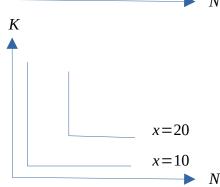

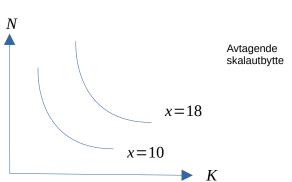

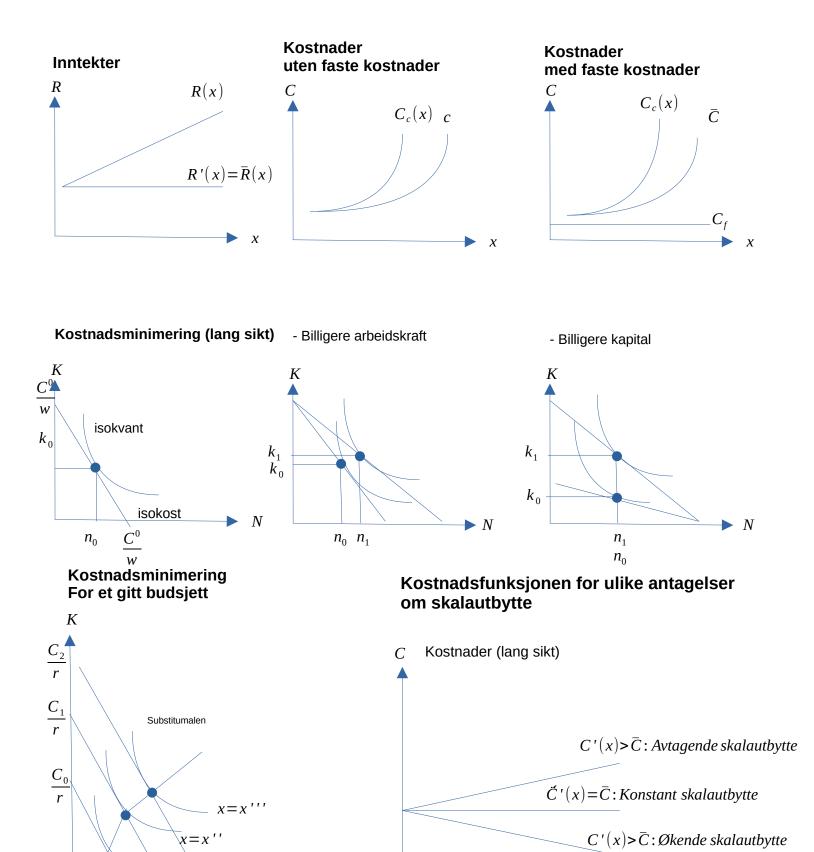

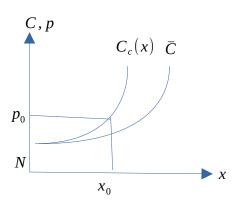

Produksjonsteori: Inntekter og kostnader

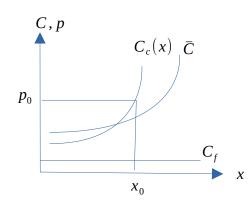

Produksjonsteori:Produsentens økonomiske adferd i gode- og arbeidsmarkedet

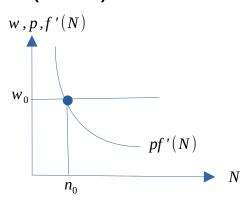
Produksjon (kort sikt) uten faste kostnader

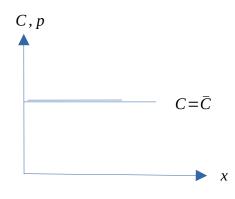
Produksjon (kort sikt) med faste kostnaderTilbud

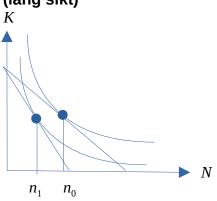
Bruk av arbeidskraft (kort sikt)

Produksjon (lang sikt), med konstant skalautbytte

Bruk av arbeidskraft (lang sikt)

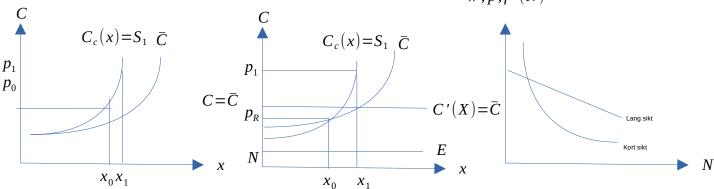
Tilbudsfunksjonen fra en produsent (kort og lang sikt)

Uten faste kostnader

Med faste kostnader

Etterspørselensfunksjonen etter arbeidskraft fra en produsent (kort og lang sikt)

w, p, f'(N)

Konsumenteori: Konsumentens valg

Konsumenter: Gruppe av individer med samme preferanser

1.⊙ Determinitet Har at Entener $A \prec B$ eller $B \prec A$

eller $A \sim B$

2. ⊙ Ikke metning 3. ⊙ *Transitivitet*

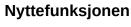
Gitt at B $\prec$ *A*

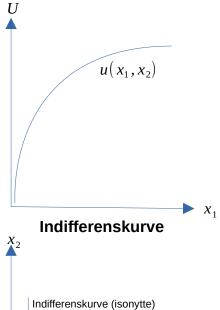
 $og C \prec B$

 $\rightarrow C \prec A$

De tre aksiomene gir oss: $U=u(x_1,x_2)$

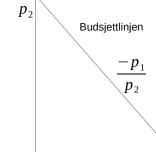
Hvor vi antar at: $u'(x_1) > 0, u''(x_1) < 0$ $u'(x_2) > 0, u''(x_2) < 0$

Indifferenskart

Ikke metning $\bar{U} = 300$ $\bar{U} = 200$ $\bar{U} = 100$

m

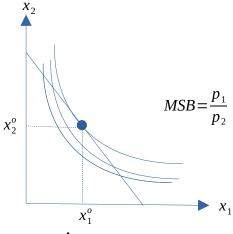
Budsjettbetingelsen

Optimal tilpasning

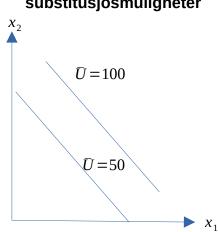
 $U = \bar{U}$

 X_1

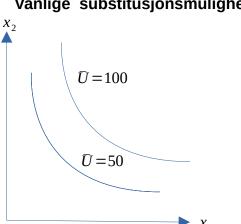
MSB

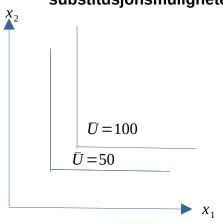
Perfekte substitusjosmuligheter

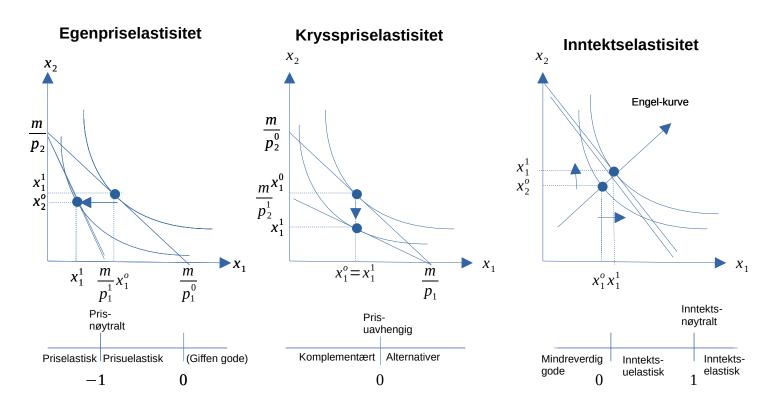

Vanlige substitusjonsmuligheter

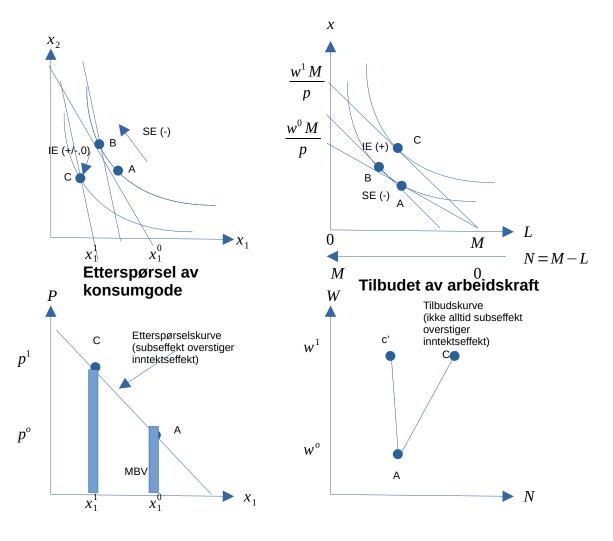
substitusjonsmuligheter

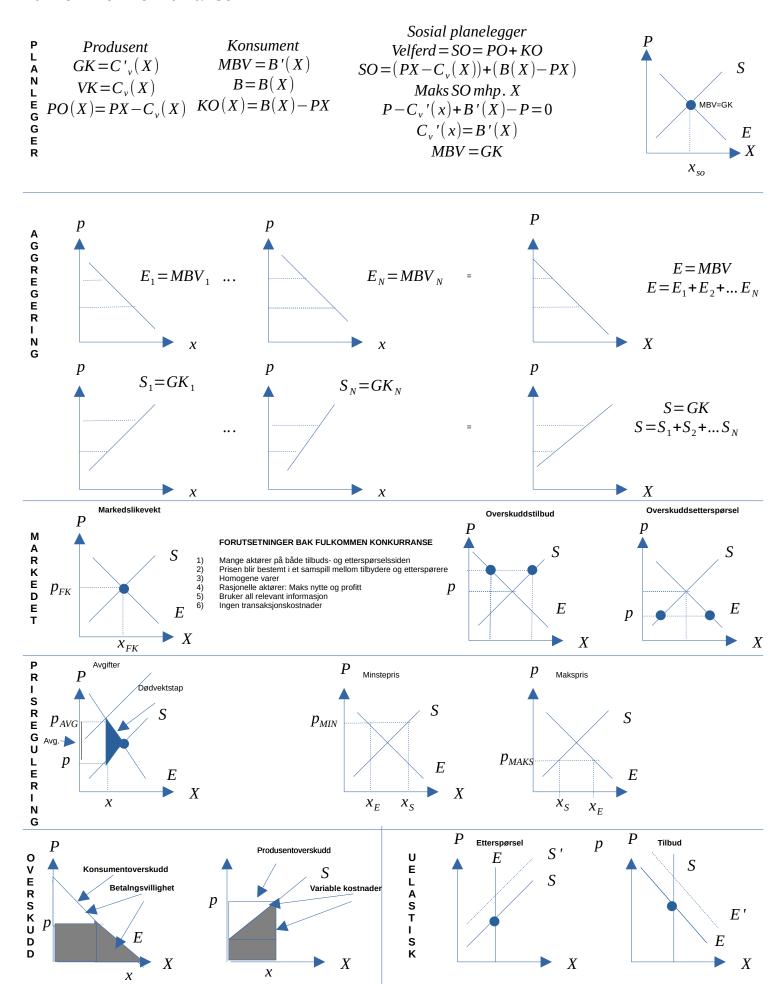

Utledning av etterspørselskurven for gode 1

Utledning av tilbudskurven for arbeidskraft

Fullkommen konkurranse

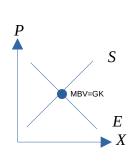

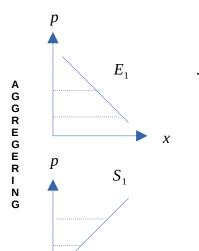
Monopol

Produsent $GK = C'_{\nu}(X)$ $VK = C_v(X)$

Konsument MBV = B'(X)B=B(X) $PO(X) = PX - C_v(X)$ KO(X) = B(X) - PX

Sosial planelegger Velferd = SO = PO + KO $SO = (\stackrel{\cdot}{PX} - C_{\scriptscriptstyle V}(X)) + (B(X) - PX)$ Maks SO mhp. X $P - C_{\nu}'(x) + B'(X) - P = 0$ $C_{\nu}'(x)=B'(X)$ MBV = GK

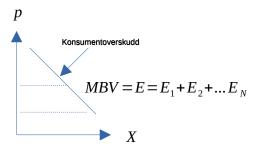

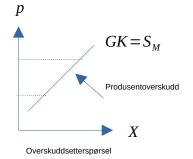

p E_N X p

ETABLERINGSHINDRE

- Lover og regler
- Patenter og rettigheter
- Tilgang til råvarer
- Geografisk avstand og andre hindre
- Fallende enhetskostnader

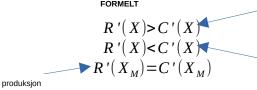

OPTIMAL TILPASNING

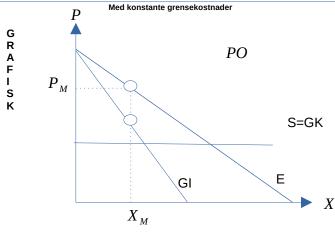
- Finne det produksjonsnivået som gir maksimal
- R'(x) Endring i inntekt ved å produsere én enhet
  - Høyere omsetning (+) Tidligere enheter blir solg til en lavere pri

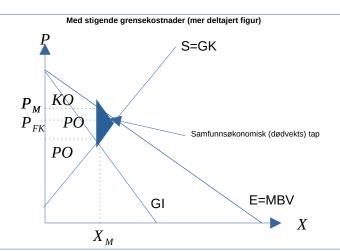
Optimal produksjon C'(x) Endring i kostnad ved å produsere en enhet

Lønner seg å redusere produksjonen

Lønner seg å øke produksjonen

s М М Ν

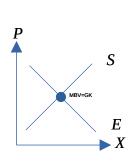
Fra fullkommen konkurranse til monopol

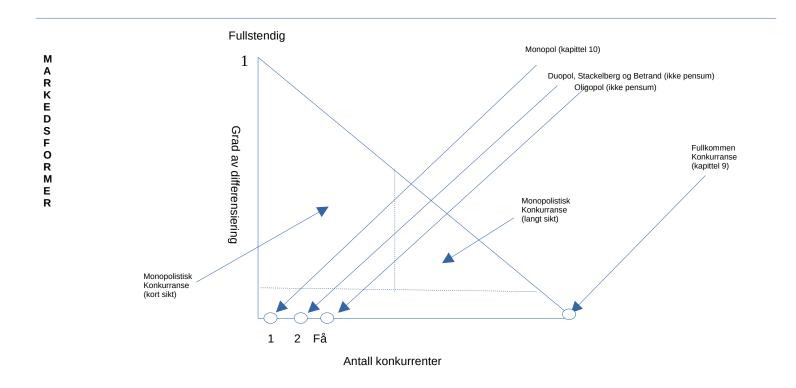
- Redusert SO (dødvektstap)
- Omfordeling
  - Fra Konsument(KO)
  - Til Produsent (PO)

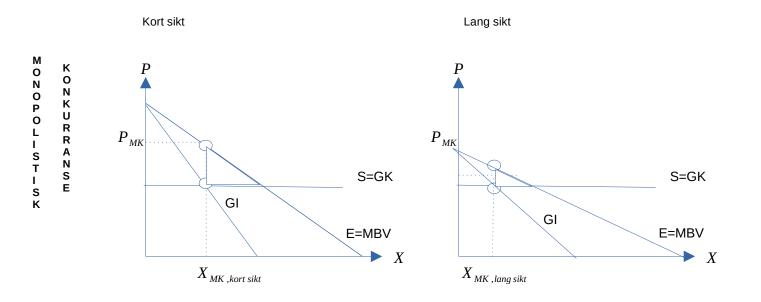
Ufullkommen konkurranse: Monopolistisk konkurranse

 $\begin{array}{ll} \mathbf{P} & Produsent \\ \mathbf{A} & GK = C'_{v}(X) \\ \mathbf{N} & VK = C_{v}(X) \\ \mathbf{E} & PO(X) = PX - C_{v}(X) \\ \mathbf{G} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \end{array}$

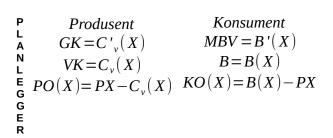
Konsument MBV = B'(X) B = B(X)KO(X) = B(X) - PX Sosial planelegger Velferd = SO = PO + KO $SO = (PX - C_v(X)) + (B(X) - PX)$ Maks SO mhp. X $P - C_v'(x) + B'(X) - P = 0$ $C_v'(x) = B'(X)$ MBV = GK

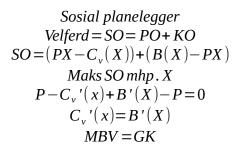

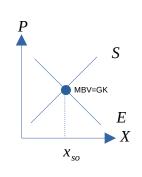

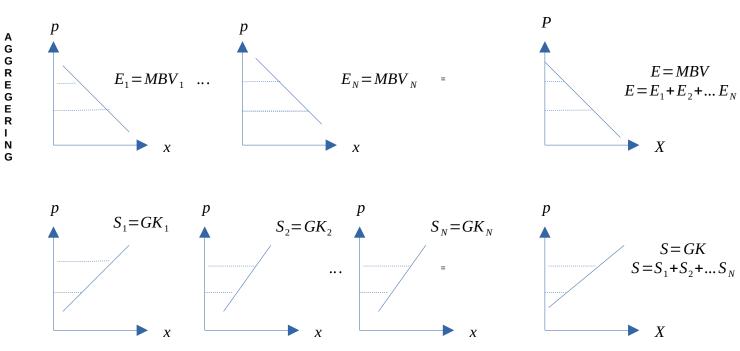

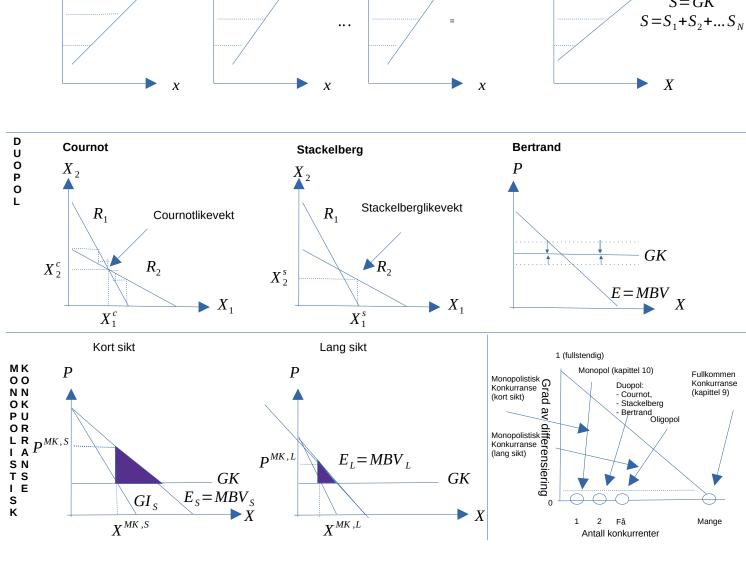
Ufullkommen konkurranse: Kartel, duopol, oligiopol og monopolistiks konkurranse

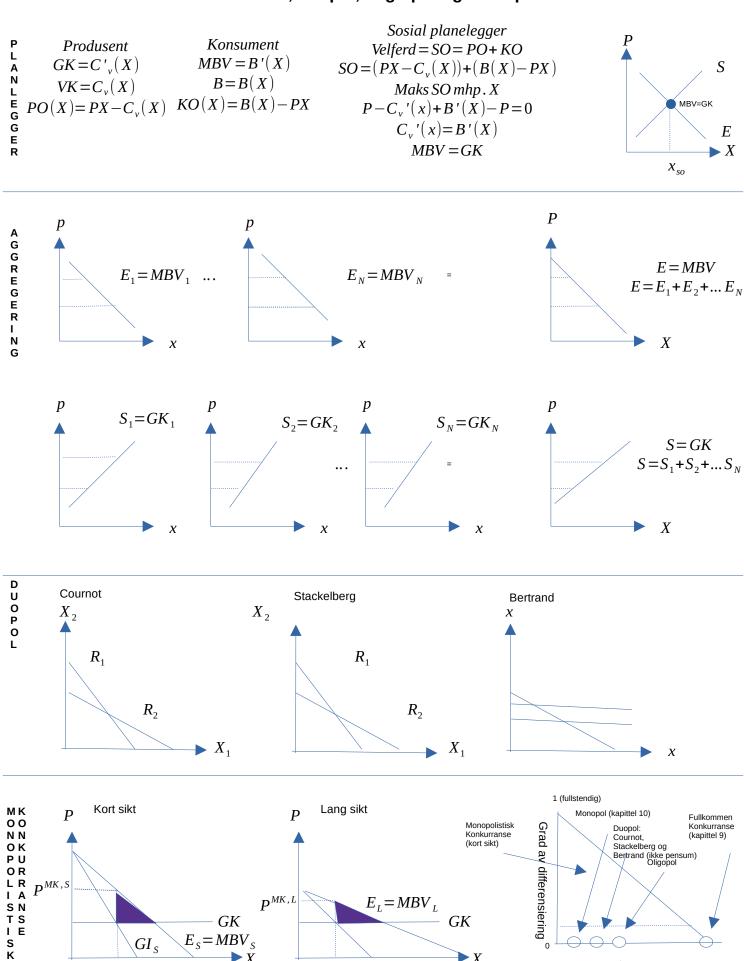

Ufullkommen konkurranse: Kartel, duopol, oligiopol og monopolistiks konkurranse

 $X^{MK,L}$

 $X^{MK,S}$

X

2

Antall konkurrenter

Mange

Prisdiskriminering

ORUTSET Ν

Vi har *prisdiskriminering* i et marked når en produsent har en fordel (dvs. kan få økt sin fortjeneste) ved å ta ulik pris til forskjellige etterspørrere.

- 1)
- Forskjellige etterspørrere (eller gruppe av etterspørre) må ha ulik marginal betalingsvillighet (MBV).
  Produsentene må mulighet til å skille de forskjellige etterspørrere fra hverandre.
  Videresalg mellom gruppene (dvs. fra konsumenter til konsumenter) er ikke mulig, alternativt kostbart å utføre.

Sorteringsmekanisme: Individuelle sortering

1.

G R Α D S

G

R Α D s

Sorteringsmekanisme: Selvsortering 2.

Eks. Småkunder

Eks. Storkunder

Sorteringsmekanisme:Separering

G R Α D

s

3.

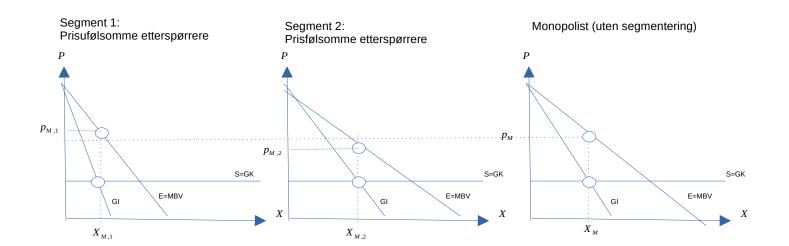
Eks. Unge personer og pensjonister

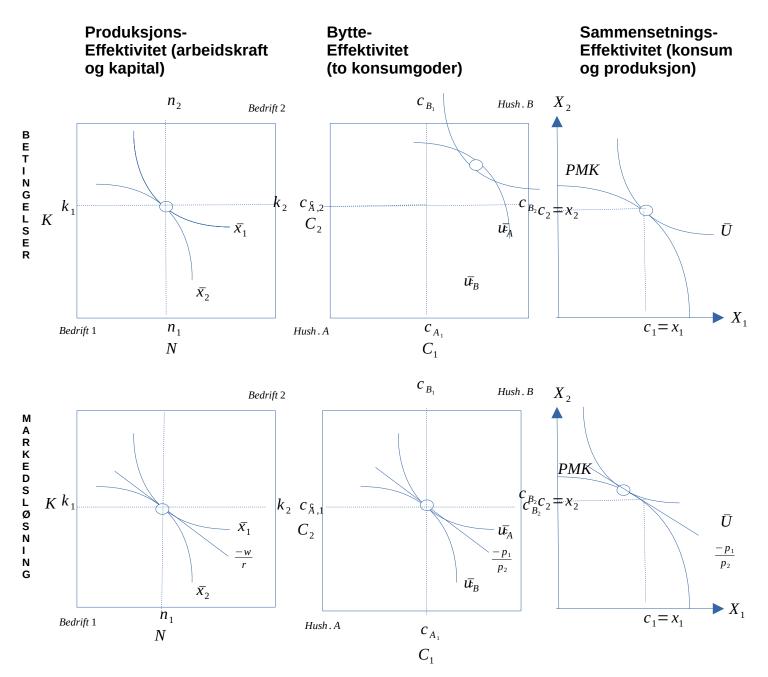

Eks. Storkunder

Effektivitet og velferd

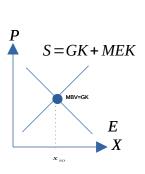

Markedssvikt og offentlige virkemiddelbruk

 $\begin{array}{ll} \mathbf{P} & Produsent \\ \mathbf{A} & GK = C'_{v}(X) \\ \mathbf{L} & VK = C_{v}(X) \\ \mathbf{G} & PO(X) = PX - C_{v}(X) \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{G} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} & \mathbf{E} \\ \mathbf{$

Konsument MBV = B'(X) B = B(X)KO(X) = B(X) - PX

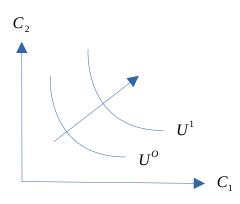
 $Sosial\ planelegger$ Velferd = SO = PO + KO $SO = (PX - C_{v}(X)) + (B(X) - PX) - E(X)$ $Maks\ SO\ mhp\ .X$ $P - C_{v}'(x) + B'(X) - P - E'(X) = 0$ $C_{v}'(x) + E'(X) = B'(X)$ MBV = GK + MEK

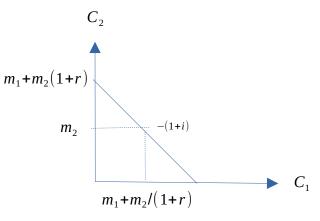
Andre tilfeller Markedsmakt Eksterne virkninger Eksternaliteter: Er bivirkninger av andres Kollektive goder: konsum eller produksjon som den som Markedssvikt - Ikke rivaliserende forårsaker bivirkninger ikke tar hensyn til - Ikke ekskluderende når man skal fatte beslutningen om vor mye man skal produsere eller konsumere. GK + MEKP S=GK S = GKSamfunnsøkonomisk (dødvekts) tap Formyndergoder: p^{t} E = MBVMerit goods E=MBV Merit bads GΙ Ufullstendig informasjon - Assymterisk informasjon - Ufullstendig informasjon tilknyttet Godens beslutningsgrunnlag Avgifter og subsidider Kollektive goder Løsninger GK + AVG - Offentlige bør produsere inntil P Summan av mbv er lik grensekostnad MBV_{12} S = GK**GK** p^{avg} Lover og regler X Institusjoner og tilsyn 1 2 Andre tiltak som sikrer konkurranse E = MBV $\uparrow MBV_{2}$ X Direkte reguleringer: Kvoter 2 1 GK + MEKkvote MBV_1 X S = GK1 Formyndergoder E = MBVØkt skatt eller redusert skatt Ufullstendig informasjon Offentlige kan forbedre informasjons x^{kvoter} grunnlaget

Optimal tilpasning over tid

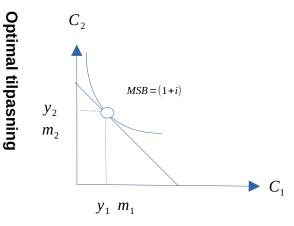

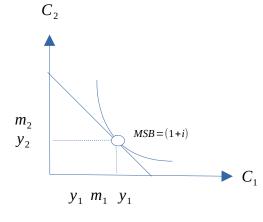
Budsjettbetingelsen

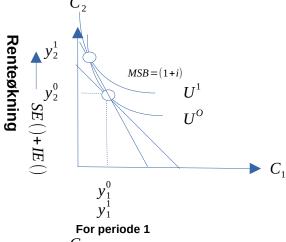
Tålmodig husholdning (sparer)

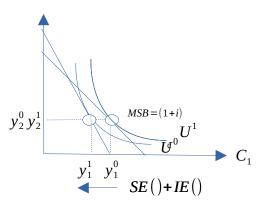
Utålmodig husholdning (tar opp gjeld)

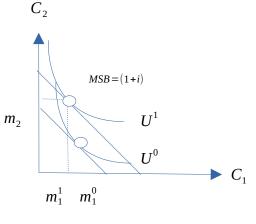
Tålmodig husholdning (sparer)

Utålmodig husholdning (tar opp gjeld)

Inntektsøkning

For periode 2

